

Nodokļu likmes Baltijā raujas augšup

Dzīve Baltijā ir kļuvusi dārgāka, jo visās valstīs ir paaugstinātas akcīzes nodokļa likmes, savukārt darbaspēka nodokļu segmentā nozīmīgas pārmaiņas notikušas Latvijā un arī Igaunijā, bet peļņas nodoklī — Igaunija un Lietuvā

Māris Ķirsons

To rāda *BDO* pētījums par nodokļu izmaiņām Baltijas valstīs. «Pēdējo gadu laikā Baltija ir kļuvusi par reģionu, kur notiek salīdzinoši straujas nodokļu sistēmas izmaiņas — lielākoties paaugstinot vairāku nodokļu likmes,» kopējo situāciju raksturo *AS BDO Latvia* partneris Jānis Zelmenis. Viņš savu sacīto pamato ar to, ka būtībā visas pārmaiņām nodokļu jomā nodokļu maksātājiem ir sliktas ziņas, jo būs jāmaksā lielāki nodokļi, jo visās valstīs ir paaugstināti auto nodokļi, arī akcīzes nodoklis degvielai, arī alkoholam un tabakai, Latvijā pat saldinātās limonādes apliktas ar augstāku akcīzes nodokļa likmi. Jāņem vērā, ka akcīzes nodoklis ietekmē arī elektrību, jo Igaunijā šis nodoklis šim būtiskajam energoresursam palielināts aptuveni par 40%.

Kardināls pavērsiens

«Darbaspēka nodokļu jomā visnozīmīgākas pārmaiņas notikušas Latvijā, jo iepriekšējo trīs iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmju vietā 2025.gadā būs tikai divas, taču būtiski augstākas. Ja iepriekš zemākā iedzīvotāju ienākuma nodokļa likme bija 20%, tad tagad tā ir 25.5% jeb par ceturto daļu augstāka nekā bija iepriekš, tiesa ja 20% bija piemērojami

ienākumiem gadā līdz 20 004 eiro, tad jaunā likme jau attieksies uz ienākumiem līdz 105 300 eiro gadā (8 775 eiro mēnesī), savukārt vēl lielāku ienākumu saņēmējiem jāreķinās ar 33% likmi, iepriekšējo 31% vietā,» skaidro J. Zelmenis. Viņš vērš uzmanību, ka Lietuvā iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmju revīzija tika veikta jau 2024. gadā, kā rezultātā 20% likme tiek piemērota ienākumiem līdz 126 532 eiro un 32% likme ienākumiem virs šīs summas. Savukārt Igaunijā šī nodokļa likme no 2025. gada ir 22%, iepriekšējo 20% vietā. «Lai arī Lietuvā pašlaik ir viszemākā iedzīvotāju ienākuma nodokļa likme — 20% apmērā, tomēr augsta līmeņa speciālistus izdevīgāk ir algot Igaunijā, kur neatkarīgi no ienākuma, ir 22% liela likme, kamēr Lietuvā ar šādu likmi tiks aplikti ienākumi līdz 126 532 eiro gadā, un virs tās jau ir pavisam cita — 32%likme,» analizē J. Zelmenis. Viņš norāda, ka Latvijas pirmā iedzīvotāju ienākuma nodokļa likme – 25.5% – ir augstāka, nemaz nerunājot par nākamo — paaugstinātās likmes - 33% sliekšni, kura iestājas no 105 300 eiro gadā un vēl 3% likmei, ja ienākums pārsniedz 200 000 eiro. Tieši šī papildlikme ir vērsta, lai «paņemtu» vairāk naudas nodokļos no lielu summu dividenžu saņēmējiem, dārgu nekustamo u.c. īpašumu pārdevējiem. «Vienlaikus, šādu papildu nodokļa lielo ienākumu saņēmējiem nav ne Lietuvā, nedz arī Igaunijā,» skaidro J. Zelmenis.

Kapitāla pieauguma nodokļa palēciens

«Tas, ka ikvienam auglim — procentmaksājumi par obligācijām, nekustamā īpašuma pārdošana Latvijā, tiek aplikts nevis ar iepriekšējo likmi 20% jeb piekto daļu, bet gan ar ievērojami augstāko 25.5% (+3% ja gada ienākums

pārsniegs 200 000 eiro) trāpīs pa ikvienu, kurš būs pārdevis savu dzīvokli, zemi, mantojumā nākušu īpašumu, saņēmis augļus no kapitāldaļām, akcijām, obligācijām,» skaidro J. Zelmenis. Viņš norāda, ka salīdzinājumam kapitāla pieauguma nodoklis Igaunijā ir 22%, savukārt Lietuvā 15% ienākumiem līdz 253 065,6 eiro gadā un 20% no ienākumiem, kas pārsniedz šo summu. BDO pētījums rāda, ka pašlaik Latvijā paaugstinātā kapitāla pieauguma nodokļa likme ir augstākā Baltijā un tās maksimālā likme 25,5% ir teju Vācijas minimālas un Austrija standrta likmes līmenī, bet augstāka, nekā Spānijas minimālā likme ir 19%.

Peļņas nodokļa līkloči

J. Zelmenis vērš uzmanību, ka Igaunijā no 2025. gada uzņēmumu ienākuma nodokļa likme ir 22% iepriekšējo 20% vietā. Bez tam Igaunijā atcelta uzņēmuma ienākuma nodokļa samazinātā 14% likme regulārajiem dividenžu maksātājiem. Savukārt Lietuvā uzņēmumu ienākuma nodokļa likme no iepriekšējiem 15% ir palielināta līdz 16%. Lietuvā mazajiem uzņēmumiem, kuriem gada neto apgrozījums nepārsniedz 300 000 eiro (un ne vairāk kā 10 darbinieki), šī nodokļa likme būs 6% iepriekšējo 5% vietā. «Igaunijā no 2026. gada 1. janvāra būs kārtējās izmaiņas uzņēmuma ienākuma nodoklī, kādu nav nekur citur. Proti, uzņēmumu ienākumu nodokļa likme pašreizējo 22% vietā tiks paaugstināta līdz 24%, taču ar atrunu, ka 2% apmērā tā būs jāmaksā pilnīgi visiem uzņēmumiem neatkarīgi no tā vai tiek vai netiek izmaksātas dividendes vai veikti to izmaksai pielīdzināmi darījumi,» uzsver J. Zelmenis. Viņš vērš uzmanību, ka Igaunijā vienā uzņēmumu ienākumu nodokļa sistēmā pastāvēs

divas dažādas ar šo nodokli aplikšanas shēmas.

«Uzņēmumiem Latvijas un Igaunijas atliktā UIN sistēma var šķist pievilcīgāka par Lietuvas ik gadu maksājamiem 16%, bet Igaunijas pieaugušās 22% UIN un 2% papildus likmes no 2026. gada dēļ, Latvija varētu izvirzīties pievilcīgāko valsti Baltijā,» tā J. Zelmenis.

Aug PVN likmes

J. Zelmenis vērš uzmanību, ka Igaunijas valdība PVN pamatlikmi no 20% līdz 22% palielināja jau no 2024. gada, taču no 2025. gada 1. jūlija PVN standartlikme pašreizējo 22% vietā būs jau 24%, kas būs augstākā Baltijā, jo Latvijā un Lietuvā tā pagaidām ir 21%. Līdztekus tam, no 2025. gada PVN samazinātā likme par četriem procentpunktiem tiek palielināta izmitināšanas pakalpojumiem – no 9% līdz 13% , un preses izdevumiem no 5% līdz 9%. «Naudu valsts makā vajag arī Latvijais un Lietuvai, tāpēc nebūt nav izslēgts, ka Igaunijai var sekot Baltijas kaimiņvalstis,» secina J. Zelmenis.

FOTO

AS BDO Latvia partneris Jānis Zelmenis: «2025. gadā biznesam vislabvēlīgākā valsts, tikai vadoties pēc nodokļu likmēm, varētu šķist Lietuva — zemākās iedzīvotāju un uzņēmuma ienākuma nodokļu likmes.»

INFO BLOKS

Iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmes 2025. gadā

Latvija

25.5% līdz 105 300

33% virs 105 300

+3% virs 200 000

Lietuva

20% līdz 126 532

32% virs 126 532

Igaunija

22%

PVN pamatlikme

Latvija 21%

Lietuva 21%

Igaunija 22%

Igaunija (2025 1.07..g) 24%

UIN standrtlikme

Lietuva 16%

Latvija 20%

Igaunija 22%

Avots: *BDO* pētījums